

skalbe være en mindre Del, som maatte indbæmmes ved et Diges Opførelse, hvorimod den overveende Del af Eiendommen skalbe bestattes, for at man kunde bruge Lovforslaget, tror jeg, at det i mange Tilfælde vilde være uheldigt. Kysten ved Limfjorden f. Ex. er langt fra regelmæssig; mange Steder stærker den store Bugter ind i Enge eller Marker, og andre Steder tæt ved Siden af stikker der store Landtunger ud i Fjorden. Skalbe man lægge Diget langs Stranden, vilde det derfor mange Gange blive dobbelt saa langt, som naar man maatte lægge det ud i Fjorden i lige Linie. For saa vidt tror jeg, at det ærede Medlem for Svendborg Amts 7de Valgkreds (Steenstrup) har nogen Ret; men i det Hele maa jeg ligesom den ærede sidste Laler ønske, at vi behandle dette Lovforslag noget mildt. Jeg tror i Grunden, at det er et Fremstribt, og at maatte Beboerne ved Limfjorden derved faae et Middel til at afværge de store Udelæggelser af deres Jorder, der aarlig finde Sted; kunne vi faae et Par mindre væsentlige Ændringer i den af mig antydede Retning, vilde jeg meget anbefale at lade Forslaget gaa igjennem Thinget saa hurtigt som muligt, og jeg er den ærede Indenrigsminister taknemmelig for, at han har taget Initiativet til at fremkomme med Forslaget, samt tillige for, at han har været tilbøielig til at gaa over til et noget andet Grundlag end det, hvorpaa hans Forslag ifjor hvilede, da det indbragtes i Landstinget. Jeg antager, at min Opfattelse ikke er urigtig, at det er Meningen med Forslaget, at det ogsaa kan anvendes paa Limfjordens Kyster, og at dette ogsaa gjælder om § 19. Jeg veed vel, at Limfjorden staaer under noget andre statsretlige Forhold, om jeg saa maa sige, end de øvrige Fjorde i Landet, men indtil jeg hører noget Andet fra den ærede Minister, antager jeg dog, at Diger lige saa vel kunne anlægges der, selv om man derved indvinder noget Land fra Limfjorden.

Tagersten: Jeg skal ligesom den ærede sidste Laler erkende, at det har sin Banfærlighed nærmere at gaa ind paa Lovforslaget, fordi det har foreligget kort og under meget uheldige Betingelser, idet man har været meget beskjæftiget, og ikke har været i Stand til at danne sig en Mening om Loven eller om det sidst Passerede i det andet Thing. Jeg skal væsentlig af Hensyn til, at jeg ikke veed, om dette Forslag skal overgives til et Udvalg eller mulig strax gaa videre, idet der synes at være stor Interesse for dets Fremme, tillade mig et Par Bemærkninger. Maa jeg ligeledes for at markere mit Standpunkt, der unægtelig gaar noget, for ikke at sige meget mod det, der fremkom fra det ærede Medlem for Svendborg Amts 7de Valgkreds (Steenstrup) med Hensyn til de væsentligste af ham omtalte Bestemmelser, maatte først tillade mig at tage Paragraferne, som de foreligge, og gjøre opmærksom paa,

at naar det blev sagt af det ærede Medlem for Møen (Boissen), at det væsentlig er en theoretisk Forskjel, der er mellem Begreberne Servitut og Expropriation, saa har denne Forskjel dog vist nogen veel Betydning. Det forekommer mig, at det navnlig i de Tilfælde, hvortil der er henvist i § 5, Hjemsaldstilfælde, stiller sig noget simpleere end efter det, Ministeren har faaet indsat i Loven, idet det nemlig i den nævnte Paragraf er gjort til en Servitutbestemmelse. Jeg finder det nu meget heldigt, at Eiendomsretten hævdes, hvor den kan hævdes, og derfor er jeg meget tilbøielig til at tillægge det, der her er kommet ind, en ikke ringe Betydning, og vil meget tilraade, at man holder derpaa. I Øvrigt kan jeg være enig med det ærede Medlem for Møen (Boissen) i, at Statens Tilsyn med rent private Interesser saa vidt muligt skal undgaaes, og navnlig kan jeg slutte mig til, hvad det ærede Medlem har anført i denne Retning, ligesom jeg kan henholde mig netop til hans almindelige Bemærkninger om § 2, idet han ugerede, hvad der ogsaa overfor den ærede sidste Laler er al Grund til at fremhæve, at vi have at gjøre med private Interesser, der saa vidt muligt bør sørge for sig selv. Man skal ikke gjerne ty til Expropriation, og man har jo ogsaa en Grundlovsbestemmelse, hvorefter det kun kan ske, naar Almenvellet kræver det, i det Mindste skal man være meget varsom dermed. § 2 angaar private Interesser, og derfor er det ganske i sin Orden, at der kun tages Materiale paa de Jorder, der nyde eller ville komme til at nyde Beslyttelse ved Digets Opførelse, medens det er aldeles rigtigt, at man ellers affinder sig privat, hvis man tror, at have det bekvemmere. Man kan ikke i private Diemed, fordi det er en bekvemmere, gaa hen og tage fra en anden Mand, som ingen Interesse har i Sagen; det skal man virkelig være meget varsom med. Det streifer noget ind paa Expropriation, og man skal være meget betænkelig derved. End mindre kan jeg rigtignok være med til, hvad det ærede Medlem for Svendborg Amts 7de Valgkreds vilde, idet han nemlig sagde, at Spekulation forhindres. Ja, dette skulle vi virkelig ogsaa gjøre. Vi skulle ikke forbinde Spekulationen i den Forstand, at vi skulle sige, at den ikke er tilladelig, lad dem om det, der ville spekulere; men vi skulle virkelig ikke ved Expropriationsbestemmelser hjælpe til at gjøre Noget i den Retning muligt. Lad de private Interesser i den Henseende sørge for sig selv. Navnlig naar der er Tale om Spekulationer, synes det mig ikke, at der kan være Spørgsmaal om, at man i nogen som helst Retning kan komme til at indvømme noget Saadant. Det ærede Medlem for Møen bebudede som Mulighed Ændringsforslag til en Udvidelse af Paragrafen i dette Punkt. Jeg skal ikke udtale mig videre derom; saaledes som det for Dieblisset stiller sig for mig — men, som sagt, synderlig grundig har